

An Stoc

Tomár ó máille, Coláirte na hIolrzoile, Saitim, dá cup i n-easair

Sparc Nua. Leab 4. Uim II.

Dealtaine, 1928.

Dá pigin a luac.

A5 Seólaó i Scupac i nárainn

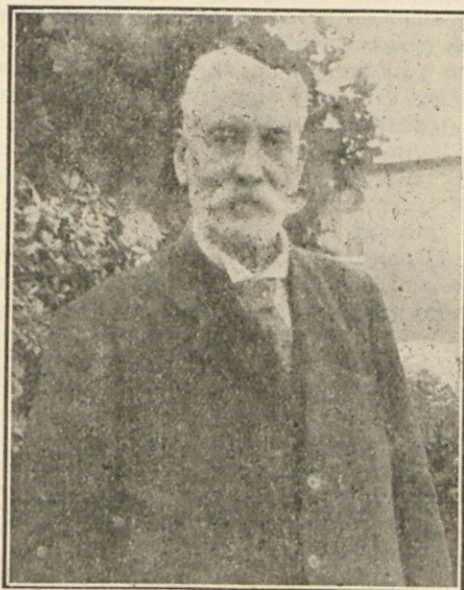
Ir foánteamail an báo cupac i n-oileán árrann agus i n-áiteacha eile táir timceall cuanta na héireann i na n-éan-tar úráro dá leiríoe uo úeir reólaó-óipeadta. Uo péir corhálaet ir lág, ro-úirte an bároin i ac, "mar ir minic le leabair maí a beir faoi clúvad fuaíad," ir bhíogmar, lároir an bároin i mar rin féin agus toga báro fairsge i láma na bfeair atá i scealaetó i feólaó, i scalm agus i rtoirim, uo fíudal oiré' ir lae, agus atá com heólaetó rin ar a tréite 'r so bfuil a fíor aca, so uoi fíu na fíuúoe, a hacfuinn agus céaro 'tá pí i n-oon a déanta.

Ir iongantaet an ceannar atá a5 foirpeann cupais uirru. Tá ríao i n-oon i iompóó agus i éaró i sceáro ar bit ir áil leo é le hiompóó baire agus, uo péir corhálaet, tá ríre ullam le géilleat uo sae uile éor dá n-éanann ríao, i scrut 'r sceapfaó uime uo beaó a' bheactú oirra, eoiri foirinn 'r cupac, a5 oirruá so rárta le n-a éeile leir an sceann ir feair a fásail ar na tonnrae móra a bíor a5 iarrat iao a fíuáó irteat i na sceabail-aeáa éraora a n-aimirir rtoirime móire, so raib coméanglaó, coméifeaet agus coméifeasaraet eatorra.

Ir deair an puo a beir a5 reólaó i scupac lá cuim a mbeaó an fairsge bog-éorruíge agus rúigeatín ároa fíeamain-buacaá, neam-uróroeaá a5 írlú 'r a5 ároú so ríogin, réro, rámarac fúe. Ir an-ionann é le a beir in uo fíuúe i sceann uo na báro luarsáin a táirígear aontais 'r rárta ar puo na tíre agus, cuir i scár so mbeaó uime i na éleactat agus san a beir faicéat, ir móir an t-aoibneair atá le fásail ón luarsáó bheas a fásar uime ríor 'r ruar agus ó fíor-árrú na raóare éasramlaeáa bíor le feiceál. Bíonn na rúigeatín móra, acuíge i na scnuic ároa m' sae uile ball táir timceall agus iao a5 gluaireat pómpa i uiréó na tíre so ríocair rárta. Túsann na hiompáiméoirí a5aró 'n cupais ar an cuim i scoinnuóe agus, mar atá a ríon éroeta ruar or cionn na fairsge agus naé fíorir leir an uirce bheir uirru, fíeam-ruigeann pí ruar taob na cuimne, a ríon n-aéir agus i mar beaó pí i na ríuúe ar a deiréat, nó so ríoiéann pí a buaic; ríor leir le fánaró annrin, a ríon fúití 'sur a deiréat i n-áiríoe, nó so ríoiéann pí cón na claire uo bíor eoiri dá cuim agus mar rin oi, ríor 'r ruar, nó so ríoiéann pí 'n fairsge comérom i scoinnuóe na talman.

Ir iomra puo a tágar i n-íntinn uime ar ócáro uen tróir reo. Tráe mbíonn an cupac ar buaic na cuimne 'sur so mbíonn pí éroeta so háro or cionn sae uile ní eile táir timceall; an muii móir foir-leatán uaró ríar; an tír móir ó deair agus ó tuaró uo, mairíge faoi sae uile fíoríe ríatet dá ueríoeann a5 cup áilleatet 'sur mairíe ar taob tíre; cuan clúmáil, foir-leatán na Saitime uaró ríor agus, i sceapclár na háilneatá reo so léir i na ríuúe i mbéal an cuim agus dá éoraint

ar uoirbeaet na fairsge so uoirplánae, oileán éreagaáa árrann a5 éroeta a scinn so háro, péacaé agus so uána or cionn na mara, éirígeann uime luégaíreac ar uet bheagaet an nároir agus ta5ann áitear agus átar ar a éroiré; ac so haibéil i na uiairó rin, agus é fíor a5 maetnam ar an raóare reo, fásann pé é féin tíor i sclair uóamain eoiri dá énoc áro uirge agus san fíor aise nae anuar i na mullaet a tuiréat ceann nó eile aca 'sur dá cup so cón puil; san faice le feiceál aise ac an fál móir uirge reo i na timceall agus raire beas uen ríerir or a éionn; agus, i na teannta rin, má ríuamígeann pé nae bfuil eoiri é agus leat-éaro feaó ar uóimneatet uo fíun-

Taó S. Seoiúe, árrann.

Síantaeatú]

[An Stoc.

'S iomra capa agus taca a saó ríeríur scúir na Saerúige ó'n sceáto uair ríam a cuiréat Connraó na Saerúige ar bun ac ir beas uíob a bí com uíur uíreáetac le ároar an píeríura reo tuar .i. Taó S. Seoiúe (árrann). i mbaile an locáin, i n-aice Caírae na Saitime 'reáó ruasó é agus bí aoir maíe aise faoi'n éois ré focal ar bit uen Ueárla. Ir beas an mear a bí ar an n-Saerúige le linn a óise agus níl call a raó nae raib pí á múnat nó á cleaetú rna ríolaeáa.

Cuaró ré so Baile-áta-Cliaé nuair a bí ré ionnan 'r so bliáóam u'aoir agus ir ann a u'foíuim pé le Saerúige a léigeam agus a ríuóad. Claoir pé le cúir na teangán i scoinnuóe agus ir iomra ríeal agus cúntar a u'féaroat pé a áiríur faoi ar tárla 'rma laeet uo atá caitee agus faoi uoime a capat ar (so leor uíob reo mairíge ar fao, ar ueríe Ue so raib ríao uile). Uair eicín so luac mairíe Taó uo luac léige "An Stoc" beasán faoi ríar áiríeóeain na Saerúige 7 féaroamuir a beir deairéatá so mbéro an síota rin ruimeamail. So raib fao buan fíor agam é!

neall ac ríomnt ríreóga ároaro agus tuíatáir pírin pé bpiúne uo éanabár agus uo éara, áirígeann ríam a ríuamíte agus corruígeann pé a5 maetnam ar ruatí a u'féaroat a tárlú—ac nae baoglae—ac ríu dá mbíonn ionat a5 an ríuamíat uamíuú so ro-ólaet i na éroiré bíonn pé áiríur ar buaic na cuimne agus ríuúgeann raóare na háilneatá, or a éomne áiríur, an t-éaroat uo bíor a5 boirrat ann.

Nuair éirígear uoime cleaetac ar an scrut reo uo neite agus so uoagann mairíeac aca táirígeann pé le n-a bfoir-móir. An éaro uair a bí mé féin i scupac ar ócáro uen tróir reo áomíuúim so raib faicéar oirir agus sur ríuamígear ar míle puo áiríeac nae raib call leir ac, tráe ar éiríu mé cleaetac áir, i na uiairó rin táiríu an luarsáin bheas uo bínn a fásail so han-móir liom.

Ir deair an puo a beir a5 reólaó i scupac lá bheas cuim a mbíonn an fairsge com comérom le clár, an ríerir líat-foir-ran ríuúo, an fíuam a5 táiríeain so hálamn agus san pué saoir ar ríerir. Ureáruígeann sae uile ní so ruairíe ar ócáro uen tróir rin agus sae uile uime ar boir, eoiri fíuamín agus táiríealáre, i mbaire a n-átar le ríuú. So uoi fíu an cupais féin agus i a5 ríeamíu ríompi so mún, comérom, taparo fírlíeá uirru so raib pí átarac ar uet a beir ar muii lá com bheas leir agus a líatáil lá eile nae raib pé i n-áirígeaet aic a ríon a fíuáó.

Bíonn na hém mara so fairsge ríor-timceall agus iao dá bfoleat féin agus a5 píoeat a sclumais agus a5 éroeta a ríeacán 'ran ngrém agus a éuma oirra a beir átarac ar uet áilleat an lae reo tar a líatáil lá anrógaet uo áiríeatar ríam áir-éarona i sceatam an fíuamíu. Bíonn na muca mara dá n-onfaint féin or cionn an uirge so maenarae agus san bheactú ríar 'ná cuimneat aca ar a líatáil túmáil agus tuarían a ruairíeatar átar seairíe ríomíe rin, b'féoirí, ó tonnraeáa, ó ríuúeain agus ón scoipe-comaíneac a bíor i mruimín na fairsge i n-aimirir rtoirime móire. Bíonn cuma na rártaeáa agus an tronar ar sae uile ní; na héalraite 'sur na héirs so luégaíreac; an fairsge ríotéanae; an ríerir sle-glán san ríuúo; an tír, átar i scéim, clúuúge faoi sae uile fíoríe fíar agus mairíge faoi sae uile fíoríe fíuamíníu agus, annreó 'r annríuó, ríotáin éronánae a5 ríuamíat a mbealaíe ríompa so ríuáe, beoá le fánáin cuic agus a5 líge na mruaáa so bóe ríem ar a n-áiríur so uoi 'n fairsge. Áirígeann uime é féin lán u'átar or comne na háilneatá reo so léir agus, muii uime míoúreac é, dáó ceair so n-áiríeóat pé buríeac a5 boirrat i na éroiré uo éruuúgeatín na háilneatá reo uo túe raóare a fál uo le na feiceál agus maetnam oirra. Cé'n t-iongnaó gomb' fíeríur so scloríge uime uo'n fíuamín a5 bpuíeac amaé i n-áro a-foa a5 cantam amíamín:

"Ní'l ríamail a5 mo bároin ac foilleán ar ríamí, Le na háiríeáet, mo cuparíeín sleóiré."

Taó S. Seoiúe.

Ripí nial

CAIB. V.

Di fear ann dárb 'annm Actí, Mac Anbriú, Iarla Oir-Sholano. An bopúma bí gearrta air as Nacon, válta Achelrcan—dúltuig Actí a ioc leir, agus anoir bí pé fém agus a ádair ar a vceiceam ó Nacon. Cuairt Actí agus a vream amac ar Cuan Méalar tñro an Stoc-Sunna, agus an ádair leo i vceic an Danmaris, so rabadar faoi reo ar ancoire ra Sunna, roir an Danmaris agus an tSuam. Lean Hnúc ar a bealac fém ó deap so vci an Sunna, agus ar feólaó irceac ann dó, connaic pé cablac ar ancoire ann poime.

"Cé'n comairle ir fearr ádair anoir, a fhorlanois?" appa faol le Hnúc.

"Seólaó linn ar ádair" appa Hnúc, "apaé mapa vdeantar iarrac ní bearrar buairt. Raáa mo báo-ra amac 'un torais, agus cis leat-ra do báo fém a rciúpaó mar ir mian leat."

"Níor éleacó mipe riam aon duine eile beir mar rsiac éoranta poimam amac," appa faol, as gluaireacó ar ádair so raib a báo taob le taob leir an sceann eile, agus mar rin a feólaóar leo tñro an Sunna. Connaic muintir Actí na báro reo a' vdeanam oppa, agus túsadar rseála dá sceann-uairt.

"D'féoir" ar reirean, "so mbeaó aon vrbac le fágaíl oppa."

"Na díaró rin cuir a éuro fear cóir tñroa oppa fém ar sac aon luing, agus vódaire so mbeaó a long fém i lár an éablaig."

Lean Hnúc dá éirra, agus com luac ir bí pé i vceicreacó glaoirí don éuro eile, v'éirig Actí na fearam agus vódaire:

"Ir failligeac uair imceacó; nar léar dáoir so raib luingir cogair ra Sunna? Cé'n ceann atá oppa?" ar reirean.

"D'innir Hnúc dó."

"Cé dó a vceicann tú?" aoir pé.

"Dume de Sároa an Ríog mé, Napoto Sraepell," aoir Hnúc.

"Deanam móran geana," appa Actí, "bí ádair na ná as m'áir le fáda an lá ar Rí na hloppuairt."

"Ní fearrde tura rin anoir," aoir Hnúc.

"Fóill ort!" aoir Actí, "ní beo deap tura le do rseal a tabairt abail leat"; agus leir rin v'aimirig pé sa ádair éac le Hnúc é sup buail agus sup marbuis pé duine de na rir. Toruis an cat v'ar-ríí annrin. Cuairt faol amac so maic 'un torais agus bí pé a' tabairt saca re gearraó agus rádaó uairt. Sé árolf an fear-boga bí as Actí; léim pé ar bopu as Hnúc, agus pul v'ar aimirig Hnúc é bí b'ar v'acáir ar. Tús Hnúc ádair ar, agus v'ionnruig árolf é sup cuir a fleasó glan v'ipeac tñr rsiac Hnúc; ac le buille clirce v'ar tús Hnúc dó v'fás pé ar lár é. Tús faol san nigeacán an buille rin faoi v'eara, agus vódaire:

"Ní v'eara a ráó sup maic é do buille," ar reirean, "ac ir maic buirdeac bu cóir vuit a beir de Sunnhillta."

"Tá pé dá feiceal dom," appa Hnúc, "sup fear tura nac fáda uairt."

Ar an bpoinnte rin fuair Actí veir ar faol, sup cuir pé sa tñr n-a lár; agus annrin gearruig ar an scac. Léim Actí irceac ar luing Hnúc, agus glan an áit tairt timceall ar so garta. Tús árup ádair ar agus tairtair iarrair ar, ac bu gearr sup cuireacó ar flacraa a v'roma é fém, le rádaó ó duine eile. Annrin v'ionnruig Hnúc fém Actí. Níor leir-rean ab faillige é—tairtair pé so m'ineac ar Hnúc, sup rgoilt pé a rsiac tñro ríor. Ar an bpoinnte rin buaireacó cloic ra lár ar Actí, agus tuit a élardeam uairt. Rus Hnúc ar an sclairdeam agus rsiob pé ceann de na corair v'Actí leir. Annrin tús pé buille marbdeac dó.

Bí cuir maic éaróla as muintir Hnúc de bair na tñroa reo, agus túsadar leo freirir dá luing, an péipe b'feara a bí ann. Ac faoi reo, bí Sóci imighe tairra agus é ar a bealac ar air so vci an

loppuairt, sup buail pé tñr i lomgáro. Ar éacó i vci dó, capar ágmuno, siolla Sunnhillta leir. V'airig ágmuno é, agus v'farruig pí de cáro v'earó pé pan áit.

"Tñr oirde," appa Sóci.

"Cá raáa tú annrin?" appa ágmuno.

"Siar so Sapaná," aoir pé, "agus ar air so vci an tñr reo ní fillpe mé fáo 'r v'ear maíal Sunnhillta innri."

V'imigis ágmuno, agus cuairt ar cóir Sunnhillta, mar bí pí tamall ar ládair as fleir. i fém agus a mac, Surore. V'innir pé v'í céaro a bí faoi Sóci a v'eanam, agus v'airi ríre ar a mac a v'ul agus Sóci a marbú. V'imigis Surore ar an tairt ar a cóir, agus táimis pé air i n'gan-fíor, so v'fuar pé spreim so péir air, sup rsiob pé leir irceac ra tñr é, agus sup éroic pé annrin é. Tús pé leir a éuro éaróla ar fáo so vci n-a mádair, agus cuir ríre ríor so Carrais a' Ríog iao, agus v'imigis léi fém ann freirir.

Táimis Hnúc ar air ra v'fóghar, agus ualac móir de sac cimeal earrairde aise. Rinne pé a bealac v'ipeac so vci an Rí, agus bí fáilte móir poime. Táimis pé don rí-éacóla a r'eam ar na hearrairde bí bailighe aise, agus glac an Rí a v'ruan. V'innir Sunnhillta dó mar fuair pí spreim ar an oirgíreacó, agus mar bí Sóci cuir a 'un báir aici. Sac pé a buirdeac leir, agus v'ionnir pé leat a éuro éaróla uirí.

CAIB. VI.

Cuir Hnúc an geimreacó rin tairt i Sappais a' Ríog agus é so meríreacó meannrac, ac ar éacó an earrair v'íreig pé r'eamreacó, ciúin. Tús Sunnhillta é rin faoi v'eara air, agus nuair a v'íorair beir leó fém, v'farruig pí de a raib uairnear air.

"Níl mé raor" appa Hnúc.

"A raáa tú abail so hloppano?" aoir pí.

"Raáa" ar reirean.

V'farruig pí de a raib céile aise eall annrin, agus vódaire pé léi nac raib.

"Cierim é rin," aoir pí, agus v'íreig eadair ar an sceir annrin.

So v'ulc 'na díaró rin, cuairt Hnúc so vci an pí agus v'ímluig dó.

"Céaro a tairtair ar anoir uair, a Hnúc?" ar an pí.

"Táimis mé égaró, a pí" aoir pé, "so v'ugra céaró dom a v'ul so hloppano."

"An móirde do r'eam i n'loppano ná annreo?" ar an pí.

"Ní móirde ná éor ar bí" appa Hnúc, "ac an ruo atá i n'óan do duine, ní móir dó péacaint le v'ul tñro."

"Ir seall le beir a' tairtair tñro i n-ágaró rin láirar a beir as iarrair Hnúc a éors," aoir Sunnhillta, "agus leir 'un bealac é mar feilear do fém."

Cé so mba sann an f'oghar a bí pan loppuairt an élardeam rin, tús Sunnhillta an oipeacó mine do Hnúc ir t'ogair pé a tabairt leir, agus fuair pé é fém faoi péir le reolacó anonn so hloppano, é fém agus árup. Nuair a v'íorair péir le n'imceacó cuairt Hnúc ar cóir an ríog agus Sunnhillta so v'fásó pé plán aca. Tús ríre i leat taob é le l'adair leir.

"Seo fáinne óir vuit," aoir pí, agus cuir pí fém an fáinne tairt ar éaró a láime.

"Ir iomra v'ear-b'ronntanar a fuair mé uair" appa Hnúc.

Cuir pí a dá láim tairt-timceall a muintir sup r'ós pí é, agus vódaire leir—

"Má tá an oipeacó de éumacó ágam ort ir céaraim fém," aoir pí, "cuirim mar geara ort san t'ara de r'ós an t'raoíal a beir ágaró leir an mnaoi v'í i n'loppano atá luairde leat; ir cuma liom faoi'n mnaoi eile."

Ní v'eara Hnúc ac fáirí faoi rin, agus v'imigis leir. Cuairt pé annrin so vci an pí, agus sac a buirdeac leir. L'adair an pí so l'asac macánta leir, 7 cuir plán ir beannaic leir. Cuairt pé ríor v'ipeacó so vci an long, éroic a éuro peól agus v'imigis leo le cóir nó sup r'fíoc ríar tñr ir t'alam i scaol v'orair.

Com luac ir bí an long feirighe aca, v'imigis Hnúc ar a bealac riar abail ac v'fan árup so v'rolamigeacó pé an long ir so v'capraigeacó pé ruar i. Rinne Hnúc v'ipeac ar tñr árcuil, agus cuir a v'earb'ráir árcuil mile fáilte poime. Cuir pé ríor v'árcuil ar sac ar sac pé tñro ó v'imigis pé. Iar rin cuireacó t'adairí so vci Fíor Mopó a' ráó leir péirdeac i scóir na bainre. V'imigis an beir v'earb'ráir ar a scuir capall so v'ceigóir so vci an long, agus ar an tairt v'innir árcuil do Hnúc faoi n-a éuro maime agus an oipeacó ir bí r'acóirighe dó ó v'imigis pé tair leir.

"So raib maic ágaró-ra," appa Hnúc. "V'earra mé an oipeacó mine vuit ir tair-tócar uair i r'uc an geimreacó reo égaró, agus 'na díaró rin ní mó ná sup ríu an tairre an t'roblóir vuit."

Com luac ir f'roiceacó an calacó, tairtairgeacó an long anoir ar an t'alam tñm, agus cuir feirte maic uirí. Sac a raib v'íolmaicéar ar bopu túsadar leo riar so vci na gleannra é. V'fan Hnúc ra mbaile so raib pé i v'ceicreacó pé reacóirí don geimreacó, agus annrin péirdeacó pé é fém i scóir na bainre. Cuairt a v'earb'ráir agus árup i n-éimfeacó leir, agus 'na v'eannta r'earra fear le 'na scuir capall, sup cuireacó an bealac v'íob so h'earóir so vci Gleann Rang-abann. Fuairgeacó r'earra móir bailighe annrin pómpa agus cuireacó na ríar 'na ruidé ar binnir fáda ríor ar fáo an t'reomra, ac pé an áit ar cuireacó na mna 'na ruidé ar gearr-binnir tair ar an árdán. Sílféa so raib an v'ean ós poime r'eamra. Caire-acóir fleacó na bainre roir ite agus ól, agus ní raib aon éall clairpáim as don-duine. V'íoc Mopó amac r'pé a ingine i n-íomlán, agus v'imigis léi riar le na fear agus an v'eam a bí leir. Nuair a f'roice-acóir an baile, cuir Hnúc cuile r'íor taob irighe de ballaí an t'ise faoi éuram a mna, agus bí cuile duine rára leir rin. 'Na díaró rin ir uile, leir an amir, ní mó ná so han-l'asac a bí an l'anamam le céile.

V'imigis an amir tairt nó sup táimis an t'earrac, agus nuair a táimis, bí ar Hnúc tairt a tabairt riar do vci na h'ar-áoil so mbailegeacó pé irceac an méir amsio a bí amuis aise ar na hearrairde a v'íol pé. Sul má v'imigis pé ar a áirir l'adair a v'ean leir:

"A' v'fíul fút a beir ar t'air r'ul r'acáir éur an Oipeacó?" ar ríre.

"Tuisge scuirgeann tú an éirir rin ort?" aoir Hnúc.

"Raáa mipe so vci an t'Oipeacó," aoir pí, "so v'ceice mé m'áir."

"Tá mé rára," ar reirean, "agus raáa mipe éur an Oipeacó i n-éanfáic leat."

"Tá so maic," ar ríre.

Annrin v'imigis Hnúc leir riar so vci na Caol, sup bailighe pé irceac a éuro; agus nuair a bí rin v'eannta aise, táimis pé abail. Réirdeacó pé é fém i scóir an Oipeacó, agus gluar pé fém agus a comairanna ar fáo le céile. Bí árcuil ann freirir.

"Má tá an oipeacó fonn ort anoir," appa Hnúc le na mnaoi, "a v'ul éur an Oipeacó, ir bí ort tamailín ó fóm, gl'ear tú fém, agus tair i n-éanfáic liom-ra."

Níor léi a v'fáillige é, agus táimis pí leó. Cuairt Unna anonn so vci v'óan a haár, agus cuir pé míle fáilte poim; ac b'fácar do so raib pí t'rom-éoríreacó b'ronac, agus vódaire pé léi:

"Ir m'ine a connaic mé n'í' v'earaíge tú. V'fíul aon ruo a' v'eanam innre vuit?"

Toruis pí as sol, agus níor tús rí r'earra air.

"Tuisge a v'eamis tú éur an Oipeacó, mara n-ínnrige tú do r'ín dom?" aoir pé. "An é nac v'earígeann pé leat a beir 'do comnuirde ir an l'arcar?"

"V'fearr liom ná a v'faca mé dá mbeinn san a v'ul riar ariam ann," aoir pí.

"Seóra mipe amac céaro tá bun-or-cionn" appa Mopó. Cuir pé ríor annrin

ar Arculo agus ar hrút, agus táinigseadar éise oífead; agus comh luath is táinigseadar irthead i dtígh Mórto, o'íreig ré 7 o'fáiltis rompa, agus oúdaire leo ruidé. Caiteadar tamall de ar a' caint so cáirdeamail, agus faoi deireadh oúdaire Mórto le Arculo:

"Tuirge bfuil an oífead rin spánac as m'inghin ar an áit rin éiar d'asáib?"

"Láirneisead sí amac," aoir hrút, "má tá don ceo le páo aici liom-ra."

Ac níor oúdaire sí tava in a a'asáib. Annpin oúdaire hrút leo fiarruige dá comharrannai ir dá luét don-tige féin, a raib ré a' oéanamh éagcópá ar bit uiréi, agus oúdaire ar fao nac raib, ac so raib ceao aici a rosa ruo a oéanamh ra tead.

Annpin oúdaire a haclair léi: "Siap adáile le t'feap a raclár tú, agus éirge ar o' ghuamóadé 'ré oéanfar tú, mar ir cneveamhnaige oó-ran ra rseal reo, ná oúit-re."

Tar éir na cainte reo éuair hrút adáile ón oífead, agus a bean leir, agus éirge- adar an raibíad rin láfad so leor le céile; ac ar tead an eapraig arir, bí an rseal comh dona ir bí ré éana, agus as 'ul 'un donaé a bí ré. Bí ar hrút tuar eile tabairt riap éis na Caol, agus leir ré amac as imthead oó nac raclár ré éis an oífead éor ar bit an bliam rin, ac níor oúdaire a bean tava faoi. O'imtis le hrút riap annpin.

(Leanfar oó).

MICEÁL Ó DROISNEAIN

LEADRA NUA.

SRAMAR agus cumú cainte, le Séamur Ó Cheas. O. S. Ó Cheas ano Co.. 104 Spáio Láir na Maimrthead, Naile áta Cluac. 3/-.

AINDEISE SIOBHÁIN. Cormac Ó Caolais a o'aircig ón b'fainc. C. S. Ó Fallamain, Tórainnte (o'oiris an tSoláclair). 10 bp.

SÉ VIA AN FEAR IS FEARR. Fionn Mac Cumail. Muintir Fallamain o'oiris an tSoláclair, 1/-.

TIOBHACAL NA SEAN.

Nuair a fáigsear oífeadta Saevilge ó tíobhacal na sean, ir ceapc ainm an tsean-fir a b'fáigsear uair iao a éur p'ior le linn iao a éur ra Stoc. Mura n'óantair rin feara ní cuirfeair irthead an siota a tíocfar dá uiréarad.

F. An S.

AN OIRIO

(STURNUS VULGARIS).

Tugtar oirio, oirioe, oirioeas, oirio agus oirioeas ar an éan reo as Saevil-geoirí. Bíonn rsealái agus ealclái oirio- eadái ar fáil ar fuo éiréann ó túr an fógmair so o'clí lá féile Pádraic. Cíomro iao as cuartú na b'páirceann ar lops bíó, agus an talamh dá éuair ar éadon aca, a'asáib fad éin tugta ar an áirto éadon, éanaí as oúil éin copais i gcomhnaíde agus san éan ar bit as tuicim riap. Cíomro iao as imthead ó páirce so páirce ar fead an lae, agus ra t'páclóna feiceamait na healtái oirioeadaí as imthead 'ra r'péir agus iao as oéanamh ar a b'fappad ruain. Ní oéantair iongantair oíob bíonn riad comh fappirig rin. An té a cíofead iao t'páclóna b'péir agus iao as cleapadéad ra r'péir or cionn a b'fappad ruain, iao as eiteall so háro, as timceallú, as írlú, as leigean o'clá féin beir as tead so talamh, agus as éirge arir le oíear eile seapamairuhead a oéanamh, an té a cíofead na himtheadta rin ar riubal aca éuairéad ré r'péir uair rin amac in na oirioeadaí.

LOC NA HINSE.

Tá loc ar talamh Cill Uóam ar an taobh ó éuair de Siurcín i n-oíreap Condae na Saillime. Loc na hinse tugtar air, ón oileán atá ina láir. Loc ar éuair na móna é, fao maí ann agus leicéad maí, uirge oíamh glé ran taobh ó éuair mar a b'fuil Poll Tige, Liobáin, agus uirge canaíde agus puicéad oíamh ra taobh ó oíear mar a b'fuil an r'spáit-ghioisair agus an coill ghleac agus an t-aon r'seac páilge i láir na r'spáite, mar a mbíonn neapada na b'faoilleán ra raibíad. Tá trí nó ceirce cinn de r'seada ar an oileán beas i láir an loca, ac rin é a b'fuil ann. Níl coill nó fárcóill nó coir-r'seac féin ar éolba an loca a oéanfad farsad nó oíean o'éanaí coille. Tá fappad as na oirioeadaí ar na r'seada atá ar an oileán agus fappad eile aca in na ghleadaí ar an r'spáit-ghioisair.

EALTA SA SPÉIR.

Bí mé ar b'puac an loca t'páclóna fógmair. Connaic mé ealclái éanaí so háro or cionn an uirge. Bíodar éo háro rin náir aicnigear a scineál. Bíodar as ghluairéad ma n-ealclái oúit oú. As timceallú bíodar agus ceapclái beas dá oéanamh aca. Ir seapir sup túsar faoi deapra so raibíad as írlú so mall péir, agus an timceallú dá oéanamh i gcomhnaíde aca. Níor féadar m'ó fúil a baint oíob

mar b'iongantair liom an fáinneáil a bí ar riubal ra r'péir acu. Táinigseadar anuair so mall péir de péir a céile agus bíodar as ghluairéad mar a beaó ealclái nac mbéaó ann ac aon péiré púl amáin agus aon inntinn éin amáin, san páir ar a céile dá oéanamh as na heanaí, san aon oúil éin cinn as na heanaí deiré tar na heanaí copais, san aon t'pé céile ar an ealclái, agus luair na saoirce máirca rúta ar fao. Bíodar as timceallú agus as írlú nó sup aicnigear a scineál.

Nuair táinigseadar anuair i n'sap oon uirge méaduigseadar ar an seapclái, leat- nuigseadar an timceallú a bíodar a oéanamh ra seaoi sup féadar an ghluairéad t'péan. álainn a bí fúta a tabairt faoi deapra so c'punn. Bí an luair an-tapad, agus éoinnig fad éan a ionad féin ran ealclái, mar oéanfad raíroirí ina éomplacé. Ir cinnce so mb'éisim ro na heanaí ar an taobh amuic den ealclái ghluairéad níor tapad ná na heanaí ar an taobh ir'is, agus rinneadar rin, ac ní cuirfeairé faoi deapra é bí an coim-eiteall dá oéanamh éo hálainn rin aca.

EALTA DÁ ÉAD.

Na heanaí a bí i seann na healtan ní la'aroir ar an eiteall agus ní cuirfeair riap mar g'fior seadái riadáine. Sílféá sup tuigsead oíamh-ré ro na heanaí a bí riap ó éann na healtan fad ceapad a táinig i n-inntinn na oíreapiréde, mar bíodar ar fao as imthead i oúit le céile. Lean an ealclái don timceallú so raibíad co'p'om le bapp na r'seac a bí ar an oileán. Nuair bíodar írlúge so o'clí rin o'airuigseadar a seúpra, éar an ealclái so tobann agus oíuigseadar t'péarna an loca, or cionn an oileán, so o'clí sup f'p'roicseadar an b'puac éall. Capadair so tobann arir éall agus oíuigseadar ar an oileán agus éuair in na r'seada irthead. Bí timceall dá éad éan ran ealclái agus b'iongantái an raibíad iao ran r'péir an t'páclóna rin. Ní fada mé amáin oíamh an timceallú dá oéanamh as oirioeadaí ar eilteois, agus níor féarad oom an oúil móir rin ran eiteall a beir aca. Da léir oom so mb'áil leo so móir an timceallú so háro ra r'péir, agus an t'írlú péir f'p'ocair ó uacair an aéir, agus an ghluairéad t'péan. B'ait leo a oúil so háro or cionn a b'fappad ar an oileán agus tamall a éairéam as a cleapadéad ar r'spáclái i n'oíreapad lae pul má éuair éin ruain.

SIOLCÁO ROIMH SUAN.

An t'páclóna úo o'fanar so o'clí cómp'ac na hoiréde as fáirce na noiréadaí. So oífead tar éir írlú don éad ealclái táinig ealclái eile anoir (anoir táinigseadar ar fao) agus rinneadar na cleapra éadon a rinne an éad ealclái. Bí ealclái oirioeadaí as tead mar rin so o'clí so raibí polur an lae imtigte beagnac. Bí ré éo oíreannac nuair táinig an ealclái ba oíreannaisge aca anoir nac noíreannadair aon cleapra oíamh oúil éin ruain oúit ac éuair caol oífead so o'clí an fappad. Ní deacáir aon ealclái aca éo háro ra r'péir leir an scéad ealclái, agus níor fan aon ealclái aca éo fava san írlú. Capadair polur ba éion-t'p'ocair leir rin, ir oúis liom. Cuairé curo de na healtái in na ghleadaí ar an r'spáit-ghioisair ar an taobh ó oíear den loc.

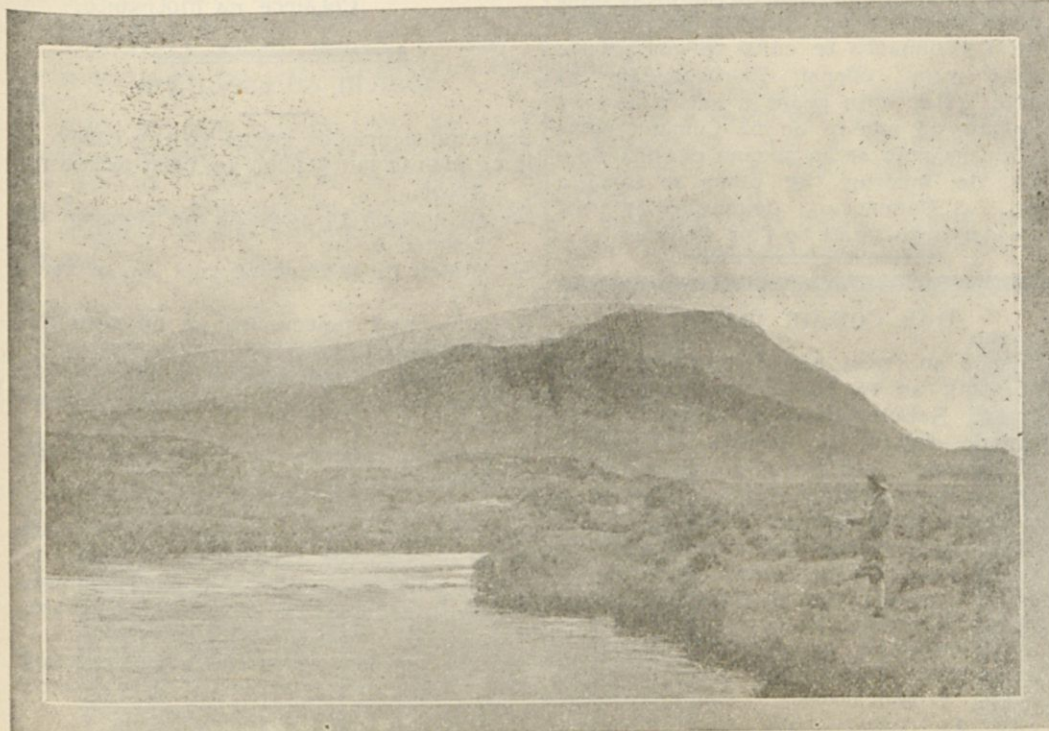
Nuair a o'írlú na oirioeadaí ar na r'seada agus ar na ghleadaí níor tuicseadar i ruain ar an coirce. Táinig éugam anuair tar uirge cainte agus cabairéad na seadota éan. Siolcá a noirioeadaí a bí dá élor agam, an siolcá a g'fior riad oíamh ruain oúit. Ní ceol ná iappacé ar ceol a bí ar riubal aca ac p'p'f'ad cainte san r'p' san r'p'ad ó na céadta teanga a bí ar riubal i n-éimthead.

TÁOS Ó CEALLAIS.

CEART NA SAEVILGE.

Mar reo bíó ré páirce fao' ó:

Tá blar san ceapc as an Muintiré,
Tá ceapc san blar as an Uilclái,
Níl ceapc ná blar as an Laigneac,
Tá ceapc agus blar as an gConnacéad.

Irseairéad ar álainn Damhpora, Leirir f'p'ais.

Gluaib le hašair "Lá Iaršac"

ADUR, áit roir na crosaí i mbáto
iomartha a scuipcear an mara pána ann.

ÁIRNE, ruto ar bit bñor an-vears, bíonn
re "com vears le áirne."

ALA, ar ala na huairpe; tom láirpeac,
pan am céana. Veir an rean-focal,

"Dean an ruto ar ala na huairpe, mar an
ruto a teigear i bato teigean ré 'un
huairpe." On the spur of the moment.

ALAÓ, tug mé alaó náimveac; rinne mé
iarract maít. I made a dive for—

ALLOO, i n-allo; i bñar riar inr na
bliadanta.

ANNA, (aéna, anta, ana?), anna veas-
aimirpe; Indian Summer. Tamall ve
aimirpe maít a casar uairpeanta ra
mbliadain;—anna na Samna a casar
faoi Samhain, anna na bñótannán casar i
Meádon-Fóghair nuair bñor na fótannán
a' rearsaó.

BÁNUISCE, áit a mbeaó báro as iarsac
sac lá, beaó re "bánuisce"; ní beaó don
iars ann. "Tá mé bánuisce" ré rin, níl
don obair véanta asam.

BASLAC, so leór uirge.

BORÓIL, as boróil anonn 'r anáil;
as torráil, as imteact anonn 'r anáil.
Tacking.

BREAC-POILL tráigear, áiteaca ar
tóm an poill a mbeaó siotáin tráigear
roir na meallai beaga rucpóise.

BREAC-TALAM, tíor ar foctar na
fairrpe bíonn áiteacaí mbíonn píora
tráigear ve gaineam bán asur áiteacaí
eile mbíonn cloca asur feamuinn oíru.

BRÓN, so mbeaó fñor brón ná bñorsar
asam; ré rin so mbeaó fñor asam céaro
é.

BRUIT mo laóar oim, veit an-mí-
foisveac.

CÁIT, caít ví na reóita; na reóita a
irliú.

CÍRÍN, bárr sobac. Círin na tuinne,
rin bárr na tuinne.

CORRANACAI, píoraí talamna a'
rineaó amac ra bñairrpe.

COSA, faoi cōra mñoróm mñicil bñor;
faoi bun—Shoal an éall atá le
"maoróm" anreco. Tá "maoróm mñicil
bñor" i n-áice le Cappaís na Meacan i
scuan na Sallime. Cōra, faoi cōra na
gréine; faoi gaele na gréine. Under the
sun's rays. Uairpeanta bíonn cōraí ná
gaele móra rōlur ó'n ngrém nuair bñor
rí as dul faoi. Copamlaet gaoite é rin
veir iarsairi asur luét fairrpe.

DUILTÚ, an lá as dūiltú dá rōlur; an
oróce as teact, le tuicim na horóce, le
linn an élab-rōlur. Dusk.

ORIOBALL, ruball, iarsball; i n-áiró a
nōrioball, ré rin, as imteact i nōiarió a
scúl.

DUUB-FOLAM, san don ruto, san tava
veit as uine. Uine atá an-voct, tá ré
duub-folam. Ceairpbae as imir cároai nac
mbeaó don mñam áige, beaó ré duub-folam.

DUIRO, ar dūiro abail; as teannaó le
baile.

FEARR-IS (OSI)-BÁRR, an éuro eile.
Tá an lá as cur fearr-is-bárr air féin ré
rin, le páo so bñail an lá as dul 'un
vonaecta.—Le fearr-is-bárr ríubail a
tabairt don báro, le nñor mó ríubail a
tabairt ví.

SEABRÓSAI, Sea birds. Éanaí atá i
scoramlact le faoillean ac níl ríao com
mór. Bíonn so leór acu ar na hoileán
uairneaca asur ar na capraigreacaí atá ar
imeall-boro Conamara. Oat bán-glar atá
oíru ac so bñail ceann duub oíru.

SALÚN, Bailer, poiteac áomaro bñor i
mbáto leir an uirge a taorgaó amac.

SARSAINT, Roughness, sarsaint na
tuinne, nuair bñor capríni bána ar na
conntreacaí, mar bñor lá gaoite.

SEAB, seab a tabairt; curar a tabairt.
SEOLBACAI, Gills of fish.

SIURLINNEACAI, Ships' barnacles,
rašar rliogám fárap ar áomaro ná ar
glome ná ar ruto ar bit bñor i bñar ra
bñairrpe. Tollann ríao rñeirin.

SODAO, as sobaó anñor; as éirge
anñor. Peeping up.

SUASACA, of swells on the point of
breaking. Nuair bñor an maoróm as bñar
ar bñreac; tá an maoróm as suasac.

SUARAC (SUAREAC), of sand banks.
(Uimac: a sand plain). Tá so leór
áiteacaí i n-áice na fairrpe a bñur suairi
ároa samim mar itear an gaoit mñor bñor
as réveaó irteac ón bñairrpe iao asur
vá bñur rin, lá gaoite bíonn so leór
samim vá réveaó ra rñeirin an háite-
acaí rin.

IT, "ná hit é," ná cōmair na ríciní so
nōta ríao amac, ná habair tava so fóill.
Don't speak too soon.

LAS, las amac vo rñoro, bog vo rñoro.

LAPAIREACT, an torann ná an fuaim
gníor na lonnai (conntreaca beaga) nuair
bñor ríao as bualaó i n-áiró tobanna an
báro. Tá ciail eile leir rñeirin, ré rin,
veit as rñobáil ná a' ríubail pan uirge.
"Lapaváil" veirtear le gluaireact báro
tráic mbíonn rí a' réolaó.

LASA, líne ve ruto ar bit. Lace.

LASÁIN, conntreacaí móra fairrpe, mar
beaó enuic ann.

LOS, san los san las; oíreac—san a
veit cam.

LONNAI, conntreacaí beaga.

MARÓANTA, lá marbanta, rin lá beaó
an-crom le rāšar bñur.

MÉADUIŠ, ná méaduig an ríubail; ré
rin ná bñor an oíreac rin ríubail asao.
"Siubail" veirtear le gluaireact báro
tráic mbíonn rí a' réolaó.

MÉAR, áit bñor i mbáto le téao ná
láinnéir ná rñóir a céangal. De áomaro
ná ve iarrann véantair na méaraí.

PLÁS, corp-plár bñac-tír; plámanna
bñac-tír ná feamuinne as rñam ar bárr na
fairrpe asur as imteact le rñur asur
gaoit.

PLÚIRÍN, oac goim "plúirín," véantair
úráro ví a' oacú éavaige i n-árainn asur
i Conamara. Ruto ar bit bñor an-goim,
veirtear, "com goim leir an bplúirín,"
Indigo.

POILLICEACAI, píora cñuaro áomuro
bñor ar plait-boro báro (gun-whale) pan

áit a mbíonn an mara pána nuair bñor
uine as rñam.

SÁLAI, le pálai a céile; i nōiarió a céile
so olac ar nōr mar bñor na conntreacaí a'
teact anñar ar an áitveir comitigeac.

SEOL, ar seol na bñaca; goim-mait, san
don éaraoro.

SGLUISIL, torann ná fuaim gníor uirge
bñor a' rñit irteac roir capraigreacaí.
Gurgling.

SSRUSAO, as rñrusaó a mñil; a'
baint fao ar a scuio mñil.

STAIŠIN ÉANACAI, so leór éanaí i
n-éimfeact ma luige ar an bñairrpe.

SUŠTÁN, (rñigceán i n-árainn?) a swell,
surf. Nuair bñor oibruí ra bñairrpe, bíonn
rñstáin móra as teact irteac ar an
tráigear. Ir mñic so mbíonn ré mar
éiteam amirpe as páirí asur as vaoine
tar a veit ma bñairí veit as rñit amac i
mbéal an taoille nuair bñor an rñstáin as
dul amac asur as rñit irteac nuair bñor ré
as teact irteac.

SUNNOAI (SONNOAIŠE), as véanam
rñnnóai airteaca; nuair bñor amirpe as
átrú, bíonn na capraigreacaí i n-áice
imeall-boro Connamara as cur cuma
airteac oíru féin. Uairpeanta bíonn
rñao mar rñit rñeol, uairpeanta eile mar
bailte móra asur uairpeanta eile mar
éoilte asur mar rin.

TOID, ar toib veit caite; beagnaé
caite, i nñar vá veit caite, le linn a
veit caite, taca veit caite.

ÁIRNE, sloe. Ir airteac an leagan
"com vears le áirne" arae ir mñic
aveirtear i mbéarla "as black as a sloe."

SEÓSAIN DAIÚEIO a cur i n-easair.
Long lrlano, eabrac nuao.

AN SAOŠAL FÁ'N SPÉIR.

Ir doibinn rāošal na nñorós cñon
amuis fá'n rñeirin ó mōc so neóm
san buaróir, san bāošal, san oic, san
bñon
Ir áluinn rāošal na nñorós cñon.

As molaó vōm na néal faoi feol
Ir éao liom rāošal na nñorós cñon
Do b'aoibinn liom a veit so veó
I rāošal mar rāošal na nñorós cñon.

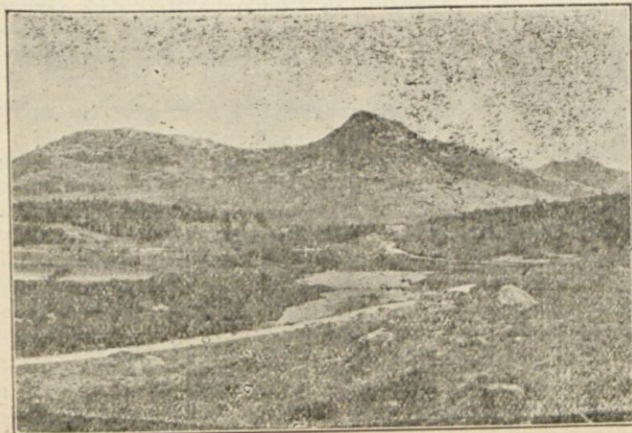
As éirteact leir na hém as ceol
Dinreap an bñmip 'na nōta beol
Tōsraide vo émoide ó rāošal na nñor
Veit real i scuioeact na nñorós cñon.

Nac bñeas, nac rāor, nac aerac beo
An rāošal fá' gñein, fá' ré fá' neol
Ó, spáduigim a rāorac, as cuma, ra
rñóo

Ir feamamail rāošal na nñorós cñon.

Ó tréig an éatair vñr fá' ceo
Ir tar uair liom as ríubail na rñóo
Tá doibneap cñoride i nōan vñit fōr
I rāošal i mears na nñorós cñon.

LIAM Ó RAŠALLAIŠ,
(Coláirte Óruim Conntreac).

Baile na h-Inre, Co. na Sallime.
Sneanvealb]

Iarsairi a fanact leir an áirpeann i n-árainn.
Sneanvealb]

AS SIOPA

ċ. uí neaċtáin 7 a ċlaine mac

TÁ

buaio ċonnaċta maidir
le tiorzán 7 inntreab
tiġe, uirliġ de ċuile
ċineál, ball aċraí, ġrío,
7 eile.

SRÁIO NA SIOPAI, ĠAILLIM.

Céim-ġeál: Ó Neaċtáin, Ġailim.

Du ċearp dá ġac ġaċilġeoir i mġuile
ċta ċliat ġan aon arán to ċeannac
ac

Aran

UI

Cinneide

AN T-ARÁN IS FEARR DÁ NĊEANTAR

124 50 DĊI 131 SRÁIO PÁRNEU
ASUR

DÁĊUS NAOMH PÁORAIĠ.

baile ċta ċliat.

Sután—3141.

AN ROINN OIDEACHAIS.
(Brainse An Ċeárd-Oideachais).

SCOIL ULLMHUCHAIN TIGHEACHAIS.
(Cill Mochoda, Tich Lorcáin, Co. Ath ċliath).
SCRUDUCHAN IONTRALA, 1928.

Beidh Scrúduċán Iontrála i ġeoír Ċúrġa
Riartha Tighe 'san Scoil atá luaidhte thuas, Dia
Máirt, Dia Céadain agus Diardaoin, an 3adh, an
4adh agus an 5adh lá d'Iúil, 1928.

Cuirfear ceithre h-áiteanna ar leith i ġeoír
iarrathóirí go bhfuil cainnt na Gaedhilge ar eolas
mhaith, sásamhail aca, agus a choimhlonann na
congheallacha atá i ġCáir na Scoile.

Caithefear iarratais um suidhe ag an
Scrúduċán do chur isteach ar Fhuirm S.170.
Tá go dtí an 31adh lá de Bhealtaine, 1928, le
sin a dhéanamh.

Gheobhfear an Fhuirm S.170 ó'n Rúnaidhe,
An Roinn Oideachais, Brainse an Ċeárd-
Oideachais, 64-65, Cearnóg Mhuirbhtean, Ath
ċliath, C.17.

Tá ċlár na Scoile (trí pingne a luach) le
fágáil ó Mhuinntir Eason, 40-41, Sráid Uí
Chonaill, Ath ċliath, C.8.
13/S.4259

W.H.Co.

TOGHADH CIGIRI SGOL.

Tá Coimisinéirí na Stát-Sheirbhise ar lorg
iarratas le h-aghaidh ocht bpost mar Chigiri
Scol. Ní mór do iarrathóirí a bheith léigheantta,
agus le n-a chois sin, Gaedhilg agus taithighe ar
Mhúinteóireacht do bheith ar fheabhas aca.
Postaí seasta iad a ngabhann pinsin leo.

Tuarasdal:—Fir Phósta £250—£20—£500.

Fir Mhanacha agus Mná £180—£15—£400
Ag dul leis na tuarastail beidh bonus a
athrochaidh ó am go h-am (le gach athrú
a thiofais ar chostas maireachtála).

Caithefidh na h-iarrathóirí gan a bheith os cionn
35 mbliain. Glacfar le Oidí Náisiúnta, Oidí
Meadhnacha, Ollamhna nó Léigheachtaidhe i
ġColáiste Iolscoile, nó i ġColáiste Múinteóir-
eochta atá fí bhun 39 mbliain.

Ní mór na h-iarratais do scríobhadh ar
Fuirmeacha Oifigiúla. Gheobhfear na fuirmeacha
san agus eolas cruinn i dtaobh an phosta ó'n
Rúnaidhe. Coimisiún um Stát-Sheirbhís, 33
Faithche Stiofáin Naomhtha, Baile Atha ċliath.
Caithefear na fuirmeacha do chur thar n-ais go
dtí an Rúnaidhe roimh Lá Bealtaine, 1928, ar a
dhéanaimhe.

11-S.4100.

W.H.Co.

bunadóir an Ġeilleagáir

IV.—ÁIRGEACHT.

Ní móran a bfuil le ráo as Ġeilleagáir-
tóirí faoi áirgeacht ac muna móran féin é
ir ní-ċabáċtaċ an baint atá aici mar ċeirt
le cúrraí uile na héarġna. Focal coit-
éannta as na Ġaċóilġeoirí reat "áirġe"
asur an bheiteamhnar céatona a baint acu
ar asur a baineat luċt Ġeilleagáir.
Má bionn de buairt i n-aon ní maraó ar
earnam, ré rin má bheiteamhnar ní nó purt ar
bit páram to uime, cuma cé'n ċaoi,
bheiteamhnar go bfuil áirġe ra ní nó ra purt
rin.

TREIT NAĊ BFUL BUAN.

Ir follapac naĊ bfuil áirġe in ġac ní
dá bfuil timċeall opainn asur ní hé amáin
rin ac ir coir uime a meabur naĊ treit
buan i n-aon ní áirġe. Le go bheiteamhnar
a ráo go bfuil áirġe i purt níor mór a fíor
a beir asainn go páróċat ré rin, go
bheiteamhnar ré uime. Má tá áirġe ran
arán, ré an t-úġar atá leir, biaó a beir
maċtanaĊ uime asur an buairt a beir ran
arán an t-ocpar to páram asur rin to
ċoċú. Má tá uim asainn ra mbéirín ċar
éatoc ar bit eile ré an t-úġar atá leir
bair buairt a beir ra ġcineál rin éatoc
rin a coimeál te, teolairde, ċim. Ac
amail mar luatamair ċuar níor ċearp a
ráo ġur buan-buairt ra mbéirín áirġe.
Béir de buairt ann i ġcómhnar rin a
coimeál te compórtac ac má ċarluġeann
go bheiteamhnar éatoc nó cineál eicín a
b'earp mianac, ba veire, 7 ba plaċtmair
véanam asur ba raolre, ir cinnte naĊ
ġcuiŋfí uim feart ra mbéirín .i. ní véat
áirġe ann níor mó!

NÍ H-IONANN ÁIRġE 7 SOIġLEAS.

Tá an t-arán asur an t-éatoc maċtanaĊ
to'n uime ac céarp faoi purt mar an t-ól!
an fíor. Ní leor a ráo go bfuil áirġe ar bit ann.
NaĊ ionmá teir láirir atá asainn naĊ é
ar leat a ċigear de bair óil. NaĊ lionmar
láirir iat na teirteanna ġur amleat, asur
ġġmop a ċigear dá éionn! An ceart a
ráo mar rin go bfuil áirġe ran ól! Sead!
Ir ceart. Ir leor é go bfuil uim as
uime ann, ir leor é má bionn de buairt
ann maraó ar earnam ġrío go bfuil ré go
fíor 'na cineál nime.

Ar an méir reo poimhnar ċuġfear mar
rin ġur é an uime pŋiom-úġar na háir-
ġeacta, naĊ buairt a bfuil mar ann uairt
féin. Sé an uim a bfuil as uime i purt
úġar na háirġeacta. Ba éoir an méir
reo to meabur go mar mar ir mimic a
bfuil an ġeal go mór amuó ar uime.

TUILLEAMH UġAR LE ÁIRġE.

Asur le go mbéat áirġe i purt an leor a
fíor a beir asainn go páróċat ré rin!
Ní leor. Ní leor a fíor a beir asainn go
páróċat purt ar earnam. Níor mór an
pur rin a beir ar páġail asur go bheiteamhnar
leat to baint ar. Tá clac-eibir go lion-
mar ġairpŋis i ġconamara ac cé'n ċairbe
rin coir faoa ir naĊ bfuiltear i n-aon
póġaint a baint airtí rna h-áiteac a bfuil
call léi: Tá uim mór móna ra ċir reo ac
ní mór an ġar rin uime ir a ráo naĊ uir
linn i a páġail go ċioġarac (go fóilleac
ar ċaoi ar bit). Cé'n mar a fíor a beir
asainn go bfuil pŋieacáir ċar airtí rna
caoil asur ġan rin i n-aon an pŋieacáir
rin to éannpú! Asur tá, beaġnac ad
infinitum neite ann a ċuġfear go mór le
páróċat asur pŋieacáir an ċine uonna
—dá mbéat an cine uonna páċac pŋ-
lumta, ġaolreac le beir i n-aon leat a
baint arta.

DEACRAĊT TĊARMAIġEACĊA.

Asur anoir tāmuro ruar le deacraċt
eile. An le purat nó neite (res mar ċus
na ġuġar Románaċa opċa) amáin a
baineat an buairt reo rin to páram! NaĊ
bfuil áirġe mór i pŋiear an leaġa, teagars
an ollamh, raolre an fíle asur mar rin
to! NaĊ mar an ċuġú go bfuil áirġeact
mór a baint leo go bfuilmur pŋmhnar i
ġcómhnar ualġar mór a ioc leo ar
uċt pŋiear ġabail ar ar ron! Asur cé'n

ċearma nó focal atá ann a feilear to ġac
dá uirgann páram uime toir neite asur
pŋiearí dá bfuil áirġe iontu? Ní neol
uime aon focal, muna ġġlaċtar le
maċear (Bena ra laim, Biens ra
bŋpaimncir, goods ra mĊeapla). Ac tá an
loċt ar an bŋocal reo go bfuil bŋis mŋalta
leir éana. Ac 'na uirto rin 'ré "maċear"
an focal ir feair b'fíorir. O'fíeo-
famair páróċat a ċabair opċa ac anhnar
tá lair ra bŋocal reo pŋiear—ac tá an
deacraċt céatona ann in ġac teangain.
Maċeara atá i pŋiearí an leaġa, an fíle,
an mŋmteora ġrl. Ac ní mar linn páróċat
a ċabair opċa. Céar to ir páróċat ann
mar rin? Séar to ir páróċat ann to'pŋiear
Ġeilleagáirí: ġac purt nó ní taob amuġ
to pŋiearí ar b'fíorir linn leat nó úraro to
baint arta. Asur dá bŋis rin nuair a
bair mŋro a ċur pŋiear ar páróċat nó a
pléirde leir an bŋocal, ní véir ran áirġe
asainn ac neite nó purat ar b'fíorir iat a
feiceál 7 a láirpéal asur a oirpú.

mail.

SEAN-FOCLA.

Ná ċabair to bheir ar a' ġeato ġeal.
Ní iocann deapmar fiaċa.

Tá ceat as feair balb a ċaint a ráo fao
to.

Ní fíorir feair ġan éann a époċat.

An té naĊ mar áirġe ac a pláinte naĊ
marġa a ċail a ċor.

Ir ġiorra veat ná ġeal.

ċuġmar adartar pŋeacta ann é.

Níor bŋiear ceair an áil a heaġan (ioġan)
amam.

Mar ċeirdear an báirteac to na ceair
teirdeann an uirġeac to na uoime boċta-
Cé'n mar uime beir caoċ mara n-aicmŋ-
tear ar é?

Uéanann ceann ċailmar beal iatoc.

Ir ionmá purt a feirtear toon uim-
aomear.

Céile toon leatáro an uairġ.

Ní cairtear an t-uairġe (an t-uairġe?) ġan
ġannal an buairte.

ċraċnóna a bfuil na hŋmneac a' ċur a
ġraicinn uirto.

Páġann pŋiear pŋiear.

Céile toon éolac an bair.

Páġann cor pŋiear marlac.

ċuairt ġearp asur i a uéanam go hannam.

Ní fearam málá polam le balla.

Ní cluirtar i uirto beir uime.

Tá 'cuile purt a' luirġe ar a' laġar asur

a' laġar a' luirġe ar a' talam.

Sé a loċt a laġar.

T. DAIŊEAD.

COLÁISTE NA MŊLSŊOILE, ĠAILLIM.

LEIġEACTŊOIREACT RÉ RŊMAIREACT.

Iarrann an Cŋmairle Riaġalta iarratair
le haġar na leiġeactŊoireacta tuairpŋmċa.
£400 an tuairpŋal i haġar na bliatona.
Ní mŋr iarratair a beir irċis ar an 1ġar
to mŋeacm, 1928, nó poime.

Le tuilleamh uġar a páġail ġġmŋrtar
as an Rúarde.

COLÁISTE NA MŊLSŊOILE, ĠAILLIM.

OLLAMANAĊT RÉ LAIOM ASUR
SRÉIĠIS.

Iarrann an Cŋmairle Riaġalta iarratair
le haġar na hOllamanaċta tuairpŋmċa.
£768—£800 an tuairpŋal i haġar na
bliatona.

Ní mŋr iarratair a beir irċis ar an 1ġar
to mŋeacm, 1928, nó poime.

Le tuilleamh uġar a páġail ġġmŋrtar
as an Rúarde.

TEAC DOIŊEACTA

ċit teactmar le haġis laċtant

uí mŋnġáin
CÁRNA.

raolre. Tá comġar pŋolċoieacta
hŋoieacta 7 pŋám ann. Iarġ-
aieact loċa 7 pŋiear ann. Tá
toġa ġaċilġe as 'cuile uime ra
teac.

murrolini

Sa mbliain 1909, readó, éimro Murrolíni
 tóibhíste ar an Orlairi agus ar air 'na tír
 féin. Ceitíre blianna poime rin conaice
 amair dá tóibhíste ar an Heibéir é. Ac baó
 é an rórialaó a tóibhíste ar an Heibéir,
 agus ré an t-éaválaó náirtúntaó a caite-
 tear amac ar an Orlairi. Ón trídí seo
 amac, feicfeamuir an t-rórialaó agus an
 náirtúntaó ag cairmíste le céile i n-anam
 Murrolíni. Cé gur élaoró ré fóir le
 tpeam na rórialaó agus go n-éacáiró ré i
 bpríorún go mimic, ir léir gur rórialaó
 éaválaó é, atá ag toisú teara na héaváile
 agus gur cuma leir na tíoró eile.

Ar feadh 1910-1911 agus 1912, bí Mur-
roilíní 'na Rúnaíocht do Cumann na Sóisialaí
i gCathair Foyle na Romagna agus 'na fear
easpaire ar an bpáiréar a bí aca annsin. Bí
a ainm i n-ádhre uairt seo amach agus é
ré aithe ar éannuipit agus luét ríúpaighe
na Sóisialaí na hEanáil. Tá méir aithe
a éip ré oppa, feadh ba luí a méar oppa.
"Tá ríat doirca caithe, ríonta," dúbairt
ré, "san don imirde oppa aé cainnt a
tóeanam agus aipgeat a fáothú. Má
támuir dárípuib, ní móir tóinn tóirt agus
caitheabaí a tóeanam; ciumnigeat na fip
óga, mipeamla im tóimceall-ra, agus
tóeanpaí gníomhaíca." Ní bfuair ré an uair
sin iao. Aé fuair ré i bfuat 'na tóairt p.n
iao nuair a bí an cogat móir éairt agus
junne ré gníom agus éacht leó!

Sa mbliain 1911, táinig na h-Éagadóirí an Eanáil agus an Tuircéir agus éirí Rialtar na hEanáile arís saibhíre. An t-Éagadóir leir an tír a tugtar Turpoil nó Libia arís a baint amach ón féin, iad a t-éirí le. Éirí Murrolíní an Éagadóir leir go saibhíre. “Ni imbreacht ar leir atá uainn” aoirí, “atá feabhrú, mairiú agus cóir ar n-Eanáile féin.” Rinne sé a t-éirí, é féin agus a luét leanamha, le róp a éirí leir an Éagadóir, le bpreaó bóiríe iarramh, saibhíre a coinnéil sa mbailé, agus saé uile rópíe teampáin. Tugad ór coimair na cúirte agus tligad é. An óráir dána a rinne sé sa gcúirt, éirí sé an tír fíré éirí ag cainnt ar an Murrolíní le. “Má fuar glúiseann rí mé, ír maíe liom é; má cuipneann ríe i bpreaóir mé, ír onóir liom é.” Aoirí sé cúis mí i bpreaóir.

Veinead na bliana 1912, tús na Sórlatais
 port móir úd, easaíróideacht an páiréir
 Avanti i gcaitair móir Milan. Daó é seo
 an páiréir ba mó ašur ba láiríe dá raib
 acu ran Eanáil. O'fan ré ra bport seo
 so tci veinead na bliana 1914. Na hairí
 a ršmíob ré ra bpáiréar seo, aš molaó
 bpieread úlše, rcao-oibre ašur marbú
 daoine féin, dá mba šábaó é, bíotar éom
 fíochmar rin so b'aca ré an caob irciš ven
 p'riórún faoi úd ašir. Don uair véas ó
 túr so veinead a bí ré i bpiórún. Sa
 mbliam 1913 so móir-móir, tárla cineál
 eirše amač ran Eanáil, iarračt éun poblačt
 a éur ar bun. Rinnead so leór ršmíor
 ašur pošla faoi'n tučaiš ašur rcao-oibre
 coicéiann in' na bailte móra, Milan, Turin,
 Bologna, Florence, an Róm. i Milan bí
 na raigšóirí ašur lučt an oibre aš
 troit le éile ra trpáio ašur Murpolini
 féin i gcair-lár na pléarača. "An
 treačtmáin veasš" a tušad ar an eirše
 amač seo ašur ní raib veinead leir nó šur
 éur Murpolini šairmšóile ašur oirú
 amač, "ršur ven ršliúcar," nó "cease
 fire."

An bliain dar gcionn, 1914, bhí an
cosad mór amach. Mar is éol don
traoḡal, bí an Eadail i bparíe asur i
scomair leir an dá impireacht Seapmáineach
le veic mbliana fíchea nioime rin. Ní
míroe a ráo sur faoi rḡad na Seapmáine
n'fár an Eadail asur a érunnig sí neair
asur a táinig innte ó rinnead don tír
amáin oi ra mbliain 1870. Ach ná ainéobin
rin is uile, níor baḡal oi dul ircead ra
scoḡad as cabrú le na cáirve. Is amháid
n'fár sí ciúin go tci an bliain 1915 asur
annsin éaduib sí leir an b'fainne asur

Le Sapana. Oála Murróliní, ón céao lá
 ven éosaó, bí ré i naḡaíó uol i bpáirt leir
 na Seapmáinḡ ra sḡosaó. “Fantaḡ so
 ciúm pocair. Ní bḡuḡmír don troḡar ar
 an sḡosaó uá néimḡeao leir na Seap-
 máinḡ. Ir cuma cia an maḡsaó nó
 connḡaó aḡá uéanta aḡainn leó, cumḡmḡmír
 ar lear ar uḡíḡe féin aḡur air rin amáin.”
 Aḡḡ ḡapéir cúpla mí ḡappainḡ ré poḡt eile
 éuḡe; “Uoḡar uon eaoáil uá laḡḡaoi an
 Fḡainnc ró- mór; ní ró-buḡeao a uéao na
 Seapmáinḡ uíinne annḡin aḡur rinne ḡpéir
 iao a ḡpéirḡne; aḡur an mbéiró bḡeíḡ
 aḡainn aḡíḡ so uéó ar ḡḡente, ḡḡerte,
 Fḡume aḡur ḡaḡ fóu eile uen calaḡ
 eaoáileao uá bḡuḡl aḡ an Orḡair a baḡt
 uíobḡa le lámḡ lároir aḡur iao-pan uá
 ráinníú anoir aḡ an bḡḡainnc, aḡ Sapana
 aḡur aḡ an Rúir. Sé lear le heaoáile
 uol ipceao ra sḡosaó i naḡaíó na nSeap-
 máineao.” lear na heaoáile aḡur é rin
 amáin féao, a bí aḡ uéanam buaḡeapḡa
 uó. Sin é an teasars a uḡḡainmír-ne
 Sinn Féin, Sinn Féin amáin air aḡur a
 nḡlaoiḡci il Sacro Egoismo air pan eaoáil
 an uairḡó. Níor meallaó éinneao le
 “gallant little Belgium” pan eaoáil.

Bí na Sóisialaigh go láidir i na gairt an
 éogairt agus b'éiginn do Muprolini rúiníú
 an páiréir i Milan a tabairt suas. Cá ré
 réir le sean-cream na Sóisialaigh agus le n-a
 luét ceannair. Uairt reo amach, cé s
 ucagann ré Sóisialaigh air féin fóir, ir mó ir
 ceairt "náiríntaigh" a tabairt air mar níl
 roir é agus coirleat na horóche fearra ac
 an Eanáil a tárraint irteac ra scoirleat air
 air nó ar éigin. Cuireann ré páiréir nua
 air bun i Milan (1915) do féin, an Popolo
 'Italia, an ceann veirir a bí aise. Ar
 go bráit leir air as veanam gléio ir clam-
 pair, as cruinníú doime ir na ríáirve-
 annaib, as ríáirleat com nimeanta rin i
 na gairt an Rialtair faoi san coirleat fuaigairt
 air na Seapmáinigh mur éirir ríat i bpiorín
 air é—an uair veirreannaigh!—cúpla mí ríat
 a nteacairt ríat irteac ann. Ir beas fear-
 ra tír—ac bfeirir Sabiele O'Annunzio—
 a rinne an oirteat leir an Eanáil a éir
 "ar taobh cruic ir na oirumái acu dá
 bpleirleat" ir a rinne Muprolini. A conac
 rin air, fuair a tír ar an scoirleat an méat
 a dubairt reirrean a scoirleat ré agus
 rinneat máirir air agus "rí san frearabra"
 do féin dá éir.

Táinig an cogadh i rannpháirt na bliana rin
(1915) agus o'méig Murrolini leir na
Deiragliepi, na raigsiúirí a b'fearr a b'i
as an Eadail, go dtí na pléibte. O'fan
ré ann go ceann dá bliain nó seall leir.
I neapraic na bliana 1917 forcuig pléarsán
go dona é agus cuireadh ábailte é ar an
arm.

D'fíll ré ar a aip so tóti Milan agus ar fearó cuig bliana tá ré 'na fear eagsaí arís ar a páipéar féin, an Popolo d'Italia. So tóti teirceadó an cógaró ní déanann ré ac cuirio leir; as tabairt mínnis do na daoine, áá raíóú i naíaró an namáo, a ionnphúóe a maib i b'pábar "ríotóána san buaio." Ní ró-fárta a bí ré leir an Rialtar; agus nuair bí an cógaró éart tús ré fúta so mion ir so mimic de éionn náir eirís leo an méao a seallao don Eavóil a baint amac. Nuair a bí na Ffrancais ir na Sapanais as meallao na hEavóilac irceac ra scoíaró, seall ríao tóib, faoi na lámh ir réalta, na huip ir na haipic; an córta cóir ven Muir Aompaicis ar favo, píora móir ven Ária, ríraice fava ven Áiffic. Ar beir don rúille-búille agus ven éontabairt éart, vuabairt ríao leo so veap mínte náir b'féirir na sealltanair a éomlónaí; so maib na Seirbis ra scoíaró freirir agus so veapcóráo an taob cóir ven Aompaicac uata; maivir leir an Ária agus an Áiffic gur veas leir an b'frannic agus Sapan a tóóisíoir faoi na rípiób féin oíob; éiríois an t-Uacáran Wilpon leo agus b'éisim do na hEavóilais géilleao. Sin é an puo a éuir Muprolini le éutac. Tá mbeao ré féin i lácair i Verraitler nuair a bí an péiróceac áá déanann, baim-feao ré amac an méao a bí seallta don Eavóil, nó veao píor aise cao éurce. Ac

ní faib; ádur ruo eile de, ádur ruo
airteac, ba cuma le fupmhoir na n-eatálae
cia an roepú a tóanfaíde. Uí rpiopao an
éogair imcigte arca, bíodair b'éan de, ní
ró-mair a tuisgeadair nam céapo a tús
irteac ra tscogad íao i naáair na tíre a
raabodair i tscomar ádur i tscumann lei le
faoa de bliantaib; ádur ar ói ná ar
airgead nioir b'onn leó ácpánn a tóanam
le haon tír eile. Ir mair a bí fíor rin as
na "cáipite" ádur dá éomairca rin féin, ní
faib ané beann acu orra ádur b'uireadair
ar g'ealladair.

Leir an b'eirtinn agus an glonn a b'i ar muinntir na hEadailte i na gaird an éogair agus an fáltanar agus feall a b'i le feicéad ar saé uile t'aoib ina d'iair, méadóuig 50 millteac ar an gcumannacár nó b'olpéideacár. Sompla na Rúire a lean maint, baó é rin an porc cata a b'i i mbéat an luét oibre. Ar fead cúpla blian ní raib pa tír ac r'ead oibre agus r'ead oibre arís, ar na b'óire iarrmann, ran r'eat-feribír féin agus i n'gaé áit. Sa b'parlíméto níor b'féiríor t'aoa a t'éanam mar b'i an t'á t'aoib ann, na S'órialais agus an méad a b'i na na gaird éom láiríor le céile, agus 50 t'ó 1922 ní mair'ead don rialtar nó a'ir'ead ac tamailín, 50 t'ó 500 éur Murrólini t'eir'ead leir an b'parlíméto ar f'ao. Sa mbliain 1920, b'i na cumannais éom r'éan rin sup éap r'ead sup m'ic'ro t'óib an "mair'ead" a t'éanam. Cuir'ead na mair'c'í amac ar saé monar'cain nó t'éancúr pa tír, éuair an luét oibre i reib agus i gceannar, cuir'ead ar f'aoa "t'eais" as an n'geata, an b'atac t'eais i náir'oe ar saé áit aca agus lean'ead leir an obair r'ic'ig. Ní leir'ead an laise don rialtar don éeo a t'éanam. Níor' b'iont'aoib an t-árm ná an poitair féin. B'or féin ran éadail an uair úo ar fead coig'c'ire nó mar rin agus éonnaic mé an obair reo ar r'ubal. B'i saé uile t'uine as ráó; "berómio ar n'ór na Rúire, ir t'óig; cia an t'ocár." Ac rin i an uair t'eir'ead, a éur r'ead áine éap'ar ar Murrólini agus ar a éur f'arc'ic'í.

(Leanfar de reo).

1. 6 b.

gluaiseanna.

[Tá fúinn gluaireanna ar fócla neam-
choitceanna a éirí irtheac ó am go ham.
Dúine ar bít a éuala malairt teagam ar
éirí acu reo ba mair linn go gcuirfead
ré píora irtheac a' téanam tuillead trácta
orciu. Fócal ar bít atá ar eolur as na
léigsteoirí naé bfuil le fásgail i bfoclóir
nua Uí Dúinnín béir fáilte poime má
teagam ré irtheac as an Stoc 7 gluaip leir
ar an gcuma reo.

Ór a' trádóir ar gluaireanna é, ba maí
linn dá sguipeadóir eile óinne feartha gluair
ar na pocta neam-choitcheanna a b'ar ra
b'fios a c'uirfead ré irthead. Tá go leor
de na léigheoirí dá iarraid rim le fada.—
F. an Scuic.]

ΣΥΛΛΑΙΣ.

CAITRÉABACĀ: Ina mion-rppúoánaí,
bripte, briúigte.

CÁITĪNĪN: 1ṛ é an cáitĕnĭn tá timĕeall an
an ngráinne coirce, nó gráinne aī-ōar
an biĕ.

CASLUIMÍN: Fuinneam beaó i rnáite,
bíonn pé a' véanam Casluimíni mar a
scoinnuigítear iúgte é [nó, corra
carta.]

Cúibille: Cúinne forsaíó do bualb in áit
fuar rgeirdeac; [cul-de-rac ionann
'r].

CARCAIR: (1) Δρο μόρ, νό αιτ 1 mbótar;
(2) Carcair žiúraize, dun an érainn.
Ruo ar bié do'n tróirt rin tá veacair
an a bhreath tužtar carcair air.

CUISEÁL: Cuan caol fairsige atá ag dul
ruar tírd an talamh.

COINÉAL: Uirge maíó tá níteac tríó an
talam [channel].

COIÞTE: (1) Þeap caol árn; (2) Maíve
caol (cc. coiÞte aráin.)

CAMARÃO: (1) Fear mór eiotac togar
an rathal so péir; (2) Maire cam.

p. uδ conſeαnαinn.

Tomár Mac Donnáda A Clann Mac

GLEAS FOIRSEANTACTA,
DOMAID SAEDÉALAC 7 COISRIOC.

SIMINEARACT 7 DEANAM TROSSÁIN
ROGATÓIRÍ 7 LUCT DEANTA CARTACA

INTREAB 7 TROSSÁIN TIGE.

LARNAC FOIRSEANTACTA.

UISLIS 7 INNEALLACA DE CÚILE
CINEÁL.

EARRAID SREID 7 CRIAID-TEINEAD
FIAR EILEICTREACAS 7 NEIM-
SREANSÁIDÉACTA.

STÓRTA TÁITLIASRAIS 7 SUAIL.
SÍOLTA ALLMUIRIDE.

LUCT DEANTA CEIMIS-LEASAISTE.
AON-LUCT SÍOLTA SÍOLÁIN (SUANO)
PERU 1 SCONNACTA.

MUILTE PLUIN.

LUCT SÍOLTA 7 REACTA BEATA, 7
COMCEANNAIDÉTE SÍOCRA.

AN MAIT LEAT £5,000,000 A

COINNEÁL IN EIRINN?

Deirte Saedil na hEireann an cain mór
rim airtio sae bliam do Sean Dúide i
ngeall ar airtio Urradair, ar Lorcad, ar
Cionóire agus ar Saozal Daime, agus
cailiúnt ceart d'Eirinn ipead £80 ar sae
£100 de rin.

AN SAEDÉAL-COMLUCT TAIŠOE UM
URRADAS NAISIUNTA, TEORANTA

The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

EADAC AR FEADAS.

MÁ'S MIAN LEAT EARRAIDE
POŠANTA FAŠÁIL AR A LUAC
TEIRIS 50 TEAC : : :

MÁIRTÍN UÍ DHRAONÁIN,

SRÁID NA SIOPAÍ,

1 nSAILLIM.

William P. Ó h-Uigín

SRÁID LIAM, SAILLIM, 7
BAILE ÁTA NA RÍOS.

SÍOLTÓIR UŠDARÁSAC SLUAISTEÁIN
MIC SÍOLLA AN ÁTA.

DEASUŠTEAR SÁC SÓRT SLUAISTEÁIN
—NA MIREANNA A DÁINEAS LE
AIBLÉIS AGUS EILE.

TRUCAIL AR LEIT 1 SCONAIR
SLUAISTEÁIN A BRISTEAR Ó BAILE 7M.

NIL AON TRIOPA IMP N CÍGÍ A DÍUL NÍOR MÓ
EARRAIDE SAEDÉALAC 1 FAŠÁIL ANN NÁ 45

A. MOON, TECRANTA,

A SÍOLAR CULTAF FEAP, NATA. BAN 7 SÁC AON
TROPT ÉADAIŠ FEILEAR O'FE, DEAN, NÓ
PÁIRTE.

FIORGIONTA EGLINTON, 1 nSAILLIM

Feir Connacht, 1928

COMÓRPAR 1 nSAILLIM, MÍ IÚIL,
1540 50 UCI 2240.

A nRoimn Liteartha agus Béaltoir

1. An Tráctar ir feair ar aon ceann de
na cúis ábhair reo:—

(a) Miceál Dheathnae, an rshíobnóir
Saeóilge.

(b) Saothar an Chraobhín Aoirbinn.

(c) Uirgéalta na Nuad-Saeóilge.

(d) Saothar agus Feabhrú na Saeóilge
pan am le teact.

(e) Cosad na Talman pan naomad
aoir véas.

Ní mór ceirpe míle focal ar a lašad a
beir imp an airt. Beir ceat 45 an
scomórtaríde cúis airtio ceann ar sae
ádbair a cúir irteac, aet ní bponnpar tar
aon duair amáin imp an scomórtar reo.
Duair £5.

2. An rseal seair ir feair (úr-nua).

Duair £2.

3. An t-áirtio ir feair ar Sgeal Seair
ar teanga comórtígeac. Duair £2.

4. An Dpáma Aon-Snín ir feair (úr-
nua). Duair £3.

5. An t-áirtio ir feair ar Dpáma Aon-
Snín ar teanga comórtígeac.

Duair £2.

6. An Dpáma Seair ir feair le n-ášar
an Aora Óis, agus é feileamnac do
léimúšad i rsoileanna.

Duair £3.

7. Tráctar faoi ádbair ar bit, trí míle
focal ar a lašad imp an tráctar.

Duair £3.

8. An Dpáma Fíliúeact ir feair. (Dán
nó Dánta, nó amáin; (nua véantur).

Duair £2.

9. An énuaract reanúir ir feair faoi
paráirte nó reanúirteair típe, maille
le ainmneaca áiteann agus a míniú.

Duair £2.

10. Sean Sgealta. An rseal nó énuaract
rseal ir feair imp na panna reo:—

(a) Sean rseal faoi máimnéalaet, nó
iarsaieaet, nó faoi airtair
fáirise.

(b) Sgeal Fiannaróeacta.

(c) Sean rseal Dpáiróeacta; nó
rean rseal faoi rídeósa.

(d) Sean rseal (fada nó seair) nó
énuaract reanúir faoi ainmíte
nó éanlaet.

(e) Sean rseal faoi Céir-Sníom-
acán, Saibneact, muilneóieaet,
nó céaró eile, nó plíse máir-
eactála.

(f) Sean rseal i otaoir an Aora Óis.
Duair £1 do sae ponn.

11. An Seanóán nó énuaract reanóán ir
feair. Duair £1.

12. An énuaract Seanampan ir feair.

Duair £1.

13. An énuaract ir feair de paróieaca
agus opta. Duair £1.

14. An énuaract ir feair o'pocla nac
d'fuit ra b'poclóir. Duair £1.

15. Áit ainmneaca baile éeantair na
Sailime, baile fearainn, rráiróeanna,
bóirpe cuanta, oušanna, rrucáanna,
aibne, capraieieaca. Duair £3.

comgeallaca.

1. Tá ceat 45 ouine ar bit (bíor pé ma
comnáirde i nEirinn nó ná bíor) a com-
líonpar na Comgeallaca oul 45 iomair
imp na comórtair.

2. 'Siaó na breicéamain a luadpar na
ouaireanna leir na ouime ir feair
agus nil oul tar a ouaíum, aet ní
bponnpar ouair ar comórtaríde nac
scomlíonpar na comgeallaca. Ní
bponnpar ouair ar bit imp na comórtair

liteartha munao b'púigtear topar-
fúntac.

3. Tiocparó Coirte na Feire i reitb paoar-
na ouaime a geobpar ouaireanna agus
beir ceat 45 Coirte na Feire an paoar-
rim a foillriú. Ní beir ceat 45 an
úšdar n 45 aon ouime eile paoar luet
na ouaireann a foillriú san ceat ó
Coirte na Feire. Soar ar bit a beir
45 Coirte na Feire ar paoar a foill-
reocar beir óá ouman de'n rocar rim
45 oul do'n úšdar.

4. Ní mór do na comórtaríde na
rshíobnóir a réolat 50 uci Rúnaire na
Feire ponn an sgeat lá de mí Meitím.
Ní mór do sae comórtaríde pan
Roimn Liteartha dearbú faoi na láim,
féin ór comair fiaónaire sup óá
véantúr féin sae nua-iaríact nó
airríú, agus an dearbú a cúir 50 uci
an Rúnaire in éimfeact leir na
rshíobnóir. Ní mór do sae comórt-
taríde pan Roimn Béaltoir dearbú
faoi n-a láim féin ór comair fiaónaire
a ráó cé o'innir an rseal nó an
énuaract, nó cá háit a fúitead iad
agus an dearbú a cúir in éimfeact leir
na rshíobnóir 50 uci Rúnaire na Feire.

5. Beir táille óá rshíobnóir ar sae comórt-
taríde pan Roimn Liteartha agus pan
Roimn Béaltoir.

Rúnaire:—

AN TÁTAIR TOMÁS Ó CAÓAIN,

SEUMAS LUIBÉAD,

"Teac na Dóinne,"

Dótar na Tráša, SAILLIM.

TEAC DOIDEACTA 7 BÍO **JURY**
Faitce an Coláirte,
Baile Áta Cliat.

Spirs-feompa, Teac Bío, Tolglac Tae,
Seompa Cairí, Ceol-fuirceann.

Bíonn an Teac Bío ar orsalc ar an
Domnac.

Seolat Toib-Teactaríeacta—JURY'S,
Baile Áta Cliat.

Socán 5511-14.

Ó FORMÁIN 7 A COM
CLÓDÓIRÍ 7 LUCT SÍOLTA
PÁIRÉIR AGUS LEADRA.

SRÁID NA SIOPAÍ, SAILLIM.

seáinín nó eactra mic mí-
rialta. (An Seabac do Sghíob) 1/3
máš ealta éadair. (Cairlín Nic
Šabann) ... .. 90.

mian a croide. (Páorais Ós Ó
Conaire) 2/6

AN TÓBAR NAOMTA: DRÁMA DO
PÁIRCI. (Seaplot Ní Dúnlais) ... 90.

TUAM INDEIR. (Miceál Ó Mupéa 1/-
Ríseact DE. (Miceál Ó Mupéa ... 1/-

MÁIRE NÍ RAŠALLAIŠ,
Díoltóir Leadar,

87, Sp. Uac. Na Dúireóige,
ÁT CLIA.

TUŠAID DÚR ŠCUID ÁRACAIS DO'N

Cumann Saedéalac is fearr

AN CUMANN IDERNAC INSÍURÁLA

TEO.

1 n-ÁŠAID TÓITEÁIN AGUS COITCÉINNE.

Dpíom-Oiríš—48 7 49 SRÁID AN DÁMA,

ÁT CLIA.

NÁ POLASAIŠE IS IOMLÁINE LE
FAŠÁIL.

Printed for the Publishers
At "Connacht Tribune" Printing Works
Market Street, Galway.